Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 49

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייאמאל וואָכענטליך

פיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר' ע' וו'
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר' ע' וו'
פיערטעליעהר' 2 גולד. 75 קר' ע' וו'

Nr. 51 פיערצעהנטער א...

פעסט, מיטטוואָך יד אייר ה.תרמ"ב.

Pest, den 3. Mai 1882.

איינע נייע מיליטער-גרענצע.

דער יעטציגע זידליכע לאנדשטריך פאָן קראָאציען אונד סלאוואָניען וואר ביז צום יאהרע 1871 דיא אלטע מיליטער-גרענצע. פאָר 300 יאהרען פפלעגטען נעמליך אימער דיא טירקען אין יענער געגענד נאך אונגארן איינצוברעכען, וועסהאלב מאן צום שוטצע געגען דיא טירקען אן דערען גרענצע איינע זאָגענאננטע „מיליטער-גרענצע" ערריכטעטע. דער דאָרטיגע לאנדשטריך וואר נעמליך נור פאָן מיליטער-פאמיליען בעוואָהנט, וועלכע זאָגאר זייט דעם יאהרע 1850 מיט ערבליכעם גרונדבעזיטצע אויסגעשטאטטעט וואָרען. פאָרטוועהרענד מיסטען דאָרט שטענדיגע מיליטער-פאָסטען שטעהען; פיר דען נאָטהפאלל זאָגאר 100000 מאנן! איסערדעם וואָרען נאָך אין דען גרענץ-שטעדטען פעטערווארדיין, בראָד אונד אלט-גראדיסקא גראָסע פעסטונגען ערריכטעט. דיא מיליטער-גרענצע וואר אלזאָ איינע דורכאויס מיליטערישע פראָווינץ, וואָ קיין רייכסטאג אונד קיינע אָרדענטליכען געריכטע, זאָנדערן נור דיא מיליטער-בעהאָרדען צו שאפפען האטטען. אלס אבער דיא עסטעררייך-אונגארישע מאָנארכיע אים יאהרע 1867 איהרע פרייע קאָנשטיטוציאָן ערהאלטען, זאָ וואר אויך דאס ערסטע אנזינען דעם אונגארישען רייכסטאגעס בייא דעם קאָניג, אויך דיא מיליטער-גרענצע דער מיליטער-הערשאפט צו ענטציעהען אונד זיא דער קאָנשטיטוציאָנעללען רעגיערונג צו אונטעראָרדנען. — דיעזעס גערעכטע פערלאנגען קאָננטע נור שווער דורכגעזעטצט ווערדען, ביז מאן ענדליך אים יאהרע 1871 נאכגעגעבען אונד אוים דער מיליטער-גרענצע דאס זאָגענאננטע קראָאטיש-סלאוואָנישע גרענצגעביעט בילדעטע, וועלכעס פאָם קראָאטישען לאנדטאגע אונד פאָן דען אָרדענטליכען ציוויל-בעהאָרדען פערוואלטעט ווירד.

דיא מיליטער-הערשאפט האטטע אלזאָ אין דער אלטען מיליטער-גרענצע אויפגעהאָרט, אונד נון וויל זיך דיעזעלבע אין דען פאָן אונס בעזעטצטען טירקישען פראָווינצען פעסטזעטצען. אין באָסניען אונד דער הערצעגאָווינא זאָלל אלזאָ קיין פארלאמענט אונד קיינע קאָנשטיטוציאָנעללע בעהאָרדע צו שאפפען האבען, זאָנדערן נור דאס מיליטער, וועלכעס נור נאך איינער ווילקיר הערשט אונד זיך אום דיא פארלאמענטע וועניג קיממערט.

וויא וויר בערייטס אין פאָריגעם בלאטטע אויסאיינאנדערזעטצטען, זאָלל אויך סלאוויי אוים דיעזעם גרונדע פאָן זיינער שטעללע צוריקגעטרעטען זיין; דיא אורזאכע דיעזעס ריקטריטטעס ריעף איינען אונגעהייערן לערם הערפאָר — אונד נון זאה זיך אונזער געמיינזאמער קריעגס-מיניסטער, אום דיא אויפגערעגטע אָפפענטליכע מיינונג צו בעשוויכטיגען, צו פאָלגענדער ערקלערונג גענאָטהיגט: „עס איזט ניכט וואהר, דאס מאן אים גאנצען באָסניען אונד אים דער גאנצען הערצעגאָווינא איין געביעט שאפפען וויללע, וועלכעס נור פאָם מיליטער פערוואלטעט ווערדען זאָללע. נור אים דעם זידליכען לאנדשטריכע דער הערצעגאָווינא, וועלכער דיא גרענצע געגען מאָנטענעגראָ בילדעט, וויללע מאן איינע ארט „נייע מיליטער-גרענצע" שאפפען, אבער ניכט זאָלכע, וויא דיא אלטע מיליטער-גרענצע וואר. אין דיעזעם זידליכען לאנדשטריכע דער הערצעגאָווינא, דיא מאָנטענעגרינישע גרענצע ענטלאנג, זאָלל דיא פערוואלטונג נאָך ווייטערהין אין דער האנד דער מיליטערישען שטאציאָנס-קאָממאנדאנטען ליעגען. אבער אויך דיעזע מיליטער-פערוואלטונג זאָלל נור פיר צווייא, האָכסטענס פיר דרייא יאהרע בעשטעהען! דיא דאָרטיגע בעפאָלקערונג איזט נאָך איינע זעהר ווילדע אונד דיא קאנן פאָם מיליטער שנעללער בעצעהמט ווערדען, אלס פאָן דען ציוויל-בעאמטען. מאן וויל דא נור דען איבערגאנג פאָן דען יעטציגען אונזיכערן, צעררישטעטען פערהעלטניססען צו איינער אָרדענטליכען בירגערליכען פערוואלטונג פאָרבערייטען: אין דיעזעם זידליכען הערצעגאָווינישען גרענץ-שטריך הערשטען אויך צור צייט דער טירקישען הערשאפט פאָרטוועהרענד אונרוהען, וועסהאלב דא איינע מיליטער-פערוואלטונג פאססענדער איזט! — איינעם ראָהען ווילדען פאָלקע קאנן דאס מיליטער אימער מעהר שרעקען איינפלאָססען, אלס איינע ציוויל-בעהאָרדע.

אונזער קריעגס-מיניסטעריאום האט יעדענפאללס איינגעשטאנדען, דאס מאן דאָך ווענינסטענס אוים איינעם קליינען שטיקע דער בעזעטצטען פראָווינצען איינע נייע מיליטער-גרענצע שאפפען וויל, וועלכע ניכט פאָן איינעם קאָנשטיטוציאָנעללען מיניסטער, זאָנדערן פאָן ניכט-קאָנשטיטוציאָנעללעם מיליטער פערוואלטעט ווערדען זאָלל. — בייא אללעם קאנן וואָהל דאָך איין קאָנשטיטוציאָנעללער מיניסטער פיר דיא פערוואלטונג זאָלכער פראָווינצען, פאָן וועלכען איין טהייל פאָם מיליטער בעהערשט ווירד, דיא פעראנטוואָרטונג ניכט איבערנעהמען — אונד דאס וועירע אימערהין גרונד גענוג צור אבדאנקונג סלאוויים. עס הייסט וואָהל, דאס דאָרט דאס מיליטער נור צווייא, האָכסטענס דרייא יאהרע הערשען ווירד, אבער וואָ זיך איינמאל דיא מיליטער-הערשאפט פעסטזעטצטע, דא איזט זיא שווער פאָרטצושאפפען. מאן ווייס, וויא לאנגע עס דויערטע, אונד וועלכען קאמפף עס ערפאָרדערטע, ביז מאן דיא מיליטערגרענצע בעזייטיגען קאָננטע.

ווענן מאן גלייבט, דאס סאָלדאטען איינער ווילדען בעפאָלקערונג מעהר שרעקען איינפלאָססען קאָננען, זאָ קאָננטע מאן יא אויך דיא ציוויל-בעאמטען אין סאָלדאטען-געוואנד שטעקען! דאס מיליטער פלאָסט יא נור דעסהאלב דער ראָהען בעפאָלקערונג מעהר שרעקען איין, וויל עס מיט דען פערברעכערן קורצען פראָצעס מאכט. נון, דאס קאָננטען יא אויך דיא ציוויל-בעאמטען טהון. אין איינעם קאָנשטיטוציאָנעללען שטאאטע קאנן מאן וואָהל זאָ פיעלעס נאכגעבען, נור ניכט דאס, דאס אין טהייל דעם שטאאטעס ניכט-קאָנשטיטוציאָנעלל רעגיערט ווירד.

דער נייא צו ערנעננענדע פינאנץ-מיניסטער ווירד נון יעטצט מיט דער מיליטער-פארטייא איינען גראָסען קאמפף צו בעשטעהען האבען. — אינצווישען דויערט דער קריעג געגען דיא רעוואָלוציאָנערע נאָך אימער פאָרט. אם לעטצטען אפריל האט אים נאָרדען דער קריוואָשציע ווידער איין קאמפף געגען דיא רעוואָלוציאָנערע שטאטטגעפונדען. דאבייא ווארדע נור איינער פאָן אונזערען סאָלדאטען פערוואונדעט אונד דיא רעוואָלוציאָנערע ווארדען ווידער צום זאָ אונד זאָפיעלטענמאלע פערטריעבען; זיא ווערדען אבער באלד ווידער אן איינער אנדערען שטעללע הערפאָרקריעכען!

דיא נייעסטען דעפעשען מעלדען ווידער פאָן נייען שטרייפונגען געגען דיא רעוואָלוציאָנערע אין דען געבירגס-געגענדען. ווידער ווארדען אן מעהרערען שטעללען רעוואָלוציאָנערע באנדען זיכטבאר, וועלכע ביים הערא‏נאהען אונזערער סאָלדאטען דאפאָן ליעפען.

דיא רעוואָלוציאָן אין רוסלאנד.

אים דען רוסישען יודען-פערפאָלגונגען ענטוויקעלט זיך נאָך אונד נאָך איינע גראָסע רוסישע רעוואָלוציאָן. אנפאנגס וואר עס דער באָזע רוסישע מיניסטער גראף איגנאטיעף, וועלכער דעם רוסישען קאיזער דען באָזען ראטה ערטהיילטע: „מאָגען אייערע מאיעסטעט דיעזע יודען-פערפאָלגונג רוהיג געשעהען לאססען, דיא פאָן דען ניהיליסטען אויפגעשטאכעלטען אונד אויפגערייצטען בויערן קיהלען איהרע אויפרעגונג אן דען יודען אב אונד רעוואָלוציאָנירען דאנן ניכט געגען דיא רעגיערונג!" — דיא בעססערען ראטהגעבער דעם רוסישען קאיזערס זאגטען דיעזעם דאגעגען: „ווענן מאן איינמאל איינען ווילדען רייסענדען שטראָם נור איינע קליינע שלייסע אָפפנעט, זאָ דורכבריכט ער דיעזע גענצליך, פערורזאכט אונגעהייערע איבערשוועממונגען, זאָ דאס מאן דען פלוטהען גאר קיינע גרענצען מעהר זעטצען קאנן. ווענן זיך נון דיא בויערן אן דיא יודען-פלינדערונג היניינגעהעטצט, זאָ ווערדען זיא דא ניכט מעהר שטעהען בלייבען, זאָנדערן זיך אויך געגען דיא ניכט-יידישען רייכען ווענדען."

אונד זאָ קאם עס אויך; דאס יעטצט דיא ווילדען רוסישען בויערן אין זיד-רוסלאנד, דא זיך דאָרט שאָן נור וועניגע רייכע יודען פינדען, זיך אן דען ניכט-יידישען רייכען גרונד-בעזיטצערן פערגרייפען. דיא נייען רוסישען דעפעשען מעלדען, דאס אונטער דען רוסישען עדעל-לייטען גראָסע פורכט הערשע. פיעלע דערזעלבען פליכטען זיך מיט דען האבזעליגקייטען עבענזאָ וויא דיא יודען, וויל דיא בויערן יעטצט איבעראלל אָפפענטליך זאגען: זיא ווערדען נאך דען יודען אויך דיא ניכט-יידישען גרונדבעזיטצער, דיא פאָלען אונד דייטשען, אנגרייפען! דער זיד-רוסישע גיבערנער, גענעראל גורקאָ, האט היריבער בערייטס אן דאס רוסישע קריעגס-מיניסטעריאום געשריעבען, דעם ער אויך צו וויססען גיבט, דאס ער אין זיד-רוסלאנד צו וועניג מיליטער-קרעפטע האבע, אום דען גראָסען בויערן-אויפשטאנד אונטערדריקען צו קאָננען. גורקאָ פערלאנגטע אויך דיא איינפיהרונג דעם שטאנד-רעכטעס. איסערדעם זינד דיא זיד-רוסישען גרונדבעזיטצער אין גראָססער נאָטה, וויל זיא איהר געטריידע ניכט פערקויפען קאָננען. דער האנדעל האט דאָרט פאסט גאנץ אויפגעהאָרט; דיא שטראססען ווימעלן ניכט מעהר פאָן האנדעלס-לייטען, זאָנדערן פאָן פליכטענדען יודען.

דיא בויערן אין זיד-רוסלאנד גלויבען פעסט, דאס באלד איינע נייע טהיילונג דער לענדערייען שטאטטפינדען ווערדע. דאס געזאממטפערמאָגען ווירד אונטער אללע גלייך פערטהיילט ווערדען. דיא האלטונג דער בויערן געגען דיא גרונד-בעזיטצער ווירד מיט יעדעם טאגע איינע דראָהענדערע. דיא ניכט-יידישען גרונד-בעזיטצער אים דאָרפע זינד דאהער געצוואונגען, איהרע גיטער צו פערלאססען אונד זיך אין דיא גראָסערען שטעדטע צו פליכטען, וואָ זיא מעהר זיכערהייט צו פינדען האָפפען. אללע אנשטרענגונגען דער בעססערגעזיננטען, אום דען רוסישען בויערן צו בעווייזען, דאס דער נייע רוסישע קאיזער קיינעסוועגס דען ווילען האבע, זיא אין איהרעם „קאָממוניסמוס" צו ערמוטהיגען, העלפט ניכט — אונד אוים דען יודען-פערפאָלגונגען ווירד נון איינע אללגעמיינע קאָממוניסטישע רעוואָלוציאָן.

דיא צאהל דער יידישען פליכטלינגע אוים רוסלאנד, וועלכע אין גאליציען איינטרעפפען, ווירד

*) (קריעג געגען דיא רעוואָלוציאָנערע.) וויא הייטע איינע אמטליכע דעפעשע מעלדעט, זינד אין דער הערצעגאָווינא נאָך איממער רעוואָלוציאָנס-באנדען פאָרהאנדען, אונד צוואר ניכט נור זידליך פאָן פאָטשא אן דער גרענצע מאָנטענעגראָס, זאָנדערן אויך נאָך איס נאָרדען דער הערצעגאָווינא אויף דעם וועגע צווישען סעראיעוואָ אונד מאָשטאר. איס געבירגע זידליך פאָן פאָטשא שטעהען נאָך איינצעלנע באנדען פאָן 100 ביז 200 מאנן שטארק אונד פיהרען נאָך קליינערע רויב-איבערפעללע אויס, יא זיא איבערפאללען אויך נאָך קליינערע מיליטער-אבטהיילונגען. עס ווערדען דאהער נאָך הייפיג געגען דיעזע באנדען שטרייפונגען פאָרגענאָממען. אויך אויף דעם וועגע צווישען סעראיעוואָ אונד מאָשטאר ווארדען שטרייפונגען פאָרגענאָממען; מאן שטיעס אויף ביילייפיג 50 רעוואָלוציאָנערע, געגען וועלכע אונזערע סאָלדאטען איין דריישטינדיגעס געפעכט בעשטעהען מוסטען. אונזערע סאָלדאטען צערשפרענגטען דאנן דיא רעוואָלוציאָנערע אונד בראכטען איהנען גראָסע פערלוסטע ביי. — זידליך פאָן פאָטשא דיא רעוואָלוציאָנערע 300 שאאפע אונד 60 רינדער גערויבט. אונזערע סאָלדאטען פערפאָלגטען דיעזע רייבער, צערשפרענגטען דיעזעלבען אונד נאהמען איהנען זעממטליכעס גערויבטעס פיעה וויעדער אב. (וויא לאנגע ווירד דיעזעס שפיעל נאָך פאָרטדויערן?)

*) (רויבמאָרד אן איינעם יודען.) דעם „פעסטער שורנאל" ווירד פאָם 28-טען אפריל אויס סאָבראַנץ בעריכטעט: איין יודע איס דעם בענאכבארטען דאָרפע קאָניא רייזטע אנפאנגס דיעזער וואָכע מיט איינעם שאאף-טרייבער נאך דעם מארמאראָשער קאָמיטאטע, איס דאָרט שאאפע איינצוקויפען. אין איינעם דאָרפע אונווייט פאָן היסט וואָללטע ער זיינען איינקויף בעזאָרגען, דאָך וואורדע דערזעלבע מיט זיינעם שאאף-טרייבער פלאָטצליך פאָן 4 בויערן איבערפאללען. דיא רייבער נאהמען דעם אונגליקליכען יודען דאס געלד, עטווא 400 גולדען, וועג, ווארויף זיא איהן אונד דען שאאף-טרייבער מיט האקען זאָלאנגע שלוגען, ביז זיא בעוואוסטלאָז אויף דער ערדע ליעגען בליעבען. דער יודע וואורדע נאָך היסט טראנספּאָרטירט, וואָ מיט איהם, נאכדעם ער זיין בעוואוסטזיין וויעדער ערלאנגט האט, פּראָטאָקאָלל אויפגענאָממען וואורדע. נאָך מערשטינדיגעם שמערצליכעם ליידען גאבען דיא ביידען מיסהאנדעלטען איהרען גייסט אויף.

*) (דער אונגארישע רייכסטאג.) דער וועהרענד דער דעלעגאציאָנס-פערהאנדלונגען קיינע זיטצונגען היעלט, האט זאמסטאג וויעדער זיינע בעראטהונגען אויפגענאָממען. איס דיעזער זאמסטאגס-זיטצונג איזט בלאָס צו מעלדען, דאס דער בעקאנטע דעפוטירטע דאניעל איראני צום זאָ אונד זאָ פיעלטענמאל וויעדער מיט זיינעם אנטראגע אויפטראט, דאס דיא רעגיערונג ענדליך דאָך דעם פארלאמענטע איינען געזעטצ-ענט-

וואורף וועגען איינפיהרונג דער ציוויל-עהע אונד דער מיש-עהע צווישען יודען אונד כריסטען פאָרלעגען מאָגע!

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעטריידע-געשעפט. פאָן ווייצען וואר נעסטערן וועניג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר שוואך. 7000 מעטערצ' וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס- 100 מטרצ' 78,5 קילאָ —.13 גולד.— 100 מטרצ' 77'2 ק' 12,85 גול. 100 מטרצ' 76.5 קילאָ 12'85 גולד. 100 ממצ' 77,5 קילאָ 12.90 גולד. 100 מעטער - צענטנער 76. קילאָ' 12.80 גולדען. — פערטער-באָדען 100 מטרצ. 77.3 קילאָ' 12'75 גולד, 100 מעטרצר' 73'4 ק' 12'25 גולדען. 450 מעטער-צענטנער 73' כ' 12.22½ גולד. 300 מעטרצ' 75'5 ק' 12.75 גול. — אָבער - טהיים 200 מעטערצ' .77 קילאָ 12.35 גולד. 100 מעטער-צענטנער 78' קילאָ 12,45 גולדען. 1000 מעטערצ' 78' קילאָ 12'55 גול, 200 מטרצ' .77 קילאָ 12.35 300 מטרצ' 75'8 ק' 12.2 גול. 400 מטרצ' 73,5 כ' 12,15 גול. (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן —'8 — 8'40 גולד.

גערסטע פוטטער-וואארע 7.30—7.50 גול. וואארע .8 — 8.25 גולד.

קוקורוץ —.7—7.30 גולד.

האַפער 7.2 — 8.25 גולד.

רעפס, קאָהל פער אויגוסט-סעפטעמבער 13½— 13¾ גולדען.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט:) נ' 0 : 21 גולד. 80 קר'. נומ' 1 : 21 גול. 20 קר', נ' 2 : 20 גול. 60 קר', נ' 3 : 20 גול. —קר נ' 4 : 19 גול. 60 קר', נ' 5 : 19 גול. 20 קר', נ' 6 : 18 גול 40 קר', נ' 7 : 17 גולד. 30 קר', נ' 8 : 16 גול. 20 קר', נ' 8½ 14 גולד. 20 קר', פיינע קליינע 4 גול. 90 קר', גראָבע קלייע 4 גולד. 20 קר.

הילזענפריכטע: ערבסען אונגארישע 8.50 — 10 גול. לינזען 10—.18 גול. ראָהע הירזע 6'15. הירזע בריין 10. — 10.25, גראָסע ווייסע באָהנען 9.50 — ,10, צווערגעל 11— 12'50 גול. לייגזאמען 13.50—.14. האנפזאמען 11 גול' מאָהאר 11—12 גול. קיממעל 25—26, גול. וויקען 8—.9 גול. מאָהן גרויער - '34 — '35 גול. בלויער 40 — 42 גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31.75 גולדען. — אלטע-מעטהאָדע 33,75—.34 גולד. פער 10000 ליטער פּערצענט. —

צוועטשקען, סערבישע פרימא-וואארע 22'30 22.75 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) באנאטער —.12 גולד. —

האָניג: געלייטערטער '32 — 34 גולד. וואכס-האָניג —.27 גולד.

וואכס ראָהער 118 —.123 גולד.

קנאָפּפערן אונגארישע 14'50—15 גולד.

ראָטהקלע '64—65 גול.

ווינשטיין 66 גול. יע נאך קוואליטע.

אונשליט (חלב) '45— ,46 גולד.

רעפס-קוכען 6,50 גול.

ריבאָל ראפפסעלט-ראפפינירטעס —.35 גולד' פער 100 קילאָגראמם.

פעטראָלעאום .16—16.50 גולד.

שאאף-פעללע אין פאָריגער וואָכע וואורדען 12000 שטיק פערשיעדענע גאטטונגען פערקויפט. אונד צוואר דייטשוואָללינע 2'80 — 3'40 גול. פער פאאר. באטשקער אונד באנאטער 140 — 155 גולדען טירקישע אונד מאצעדאָנישע 38—40 גולד. סערבישע 130—142 גולד. פער 56 ק' זיעבענבירגער — גולד. (אללעס פער 2 פערצענט.)

לאממ-פעללע צו 80—85 גול. פער 102 שטיק.

נאיס-פעללע 118— 135 גולד.

קיטצ-פעללע 90--120 גולד.

הייטע, ווייר נאָטירען: פער 100 ק' אונגארישע צוה-הייטע 106—110 גול. אָבסענהייטע טראָקענע 108—110 גול. ראָטהייטע .11—12,50 גול. קאלב-פעללע צו 120—125 גול' פער 100 קילאָ.

לעדער געשעפט, קוה-הייטע 5—7-קילאָ 225— 235 גולד. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאָן 10—14 קילאָ 165—168 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 16—18 קילאָ' 154—156 גולד. דריימאל פערזעטצטע טערצען 19— 21 קילאָ 156—158 גולד.

קאלבלעדער, ברוינע 9 — 12-קילאָ 430— 450 גולדען. געגערבטע 6—8-קילאָ 360— 375 גולדען פער 100 קילאָ.

וויענער פרייזע.

שפּיריטוס 32.25—32.50 גולדען פער 10000 ליטער-פערצענט.

ריבאָל 34.75—.35 גולדען פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 25000 מעטערצ' פרייזע: טהייס-ווייצען 73—75-קילאָ .13 — 13,45 גולדען פער מעטערצענט.

קאָרן, אונגארישעס 68—72-קילאָ —.9 — 9.25 גולדען פער מטרצ'.

גערסטע סלאָוואַקישע 60—64-קילאָ 8.50 — 9.75 גולדען.

האַפער אונגארישעס 8,15—8.25 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קוקורוץ 7.80—7.95 גולדען.

רעפס באנאטער 12.50—.13 גולד. — קאָהל 12.50—13.75 גולד.

ווייצען-מעהל נ' 0 : 21.50— —.23 גולד' נ' 1 : 22.50— —.22 גולד. נומ' 2 : 19.50—21,50 נומ' 3 : 17.50— —.19 גול' אללעס פער מטרצטר.

קאָרן-מעהל נ' 1 : —.16— ,18 גולד'. נ' 2 : 14.50—15.50 גולד' פער מטרצטר.

לאָטטאָ-ציעהונג .29 פאָם אפּריל 1882.

אָפען	43	19	47	48	27
לינץ	16	19	56	6	44
טריעסט	79	35	16	6	56

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגאַריש'	74	11.85 —11 95
" "	75	12. — —12.05
" "	76	12.10 —12 20
" "	77	12.25 12.35
" "	78	12.40 —12.50
" "	79	12.55 -12.60
" "	80	—.— —.—
פעסטער באָדען נייער	74	12.25 —12.30
" "	75	12.35 —12.40
" "	76	12.45—12 55
" "	77	12.60—12.70
" "	78	12 75 —12 80
" "	79	12 85—12 90
" "	80	—.— —.—
טהייס	74	12 50—12.60
" "	75	12.65 —12.70
" "	76	12.75 —12.80
" "	77	12.85—12.95
" "	78	13 — —12 05
" "	79	13.10—13.15
" "	80	—.— —.—
ווייסענבורגער	74	12 35 —12 40
" "	75	12.45 —12 50
" "	76	12.60 —12.70
" "	77	12 75 —12.85
" "	78	12 90 —12.95
" "	79	13. — —13 05

פריכטע	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72	8.75 — 8.45
גערסטע מאלץ	62	—.— —.—
גערסטע פוטטער	62	7.75 — 7.60
האַפער	40	7.75 — 8.20
קוקורוץ באנאטער	75	7.40 — 7.35
אנדערער	73	7.35 — 7.30
הירזע	—	5.90 — 6 15

טערמין-פרייזע		פאָר 100 קילאָגראמם
ווייצען	פער פריה-יאהר	12 05
"	"	—.—
"	"	—.—
קוקורוץ	פריה-יאהר	7 22
גערסטע	"	—.—
האַפער	"	7.80
"	"	—.—
רעפס	"	—.—

באללען-מעהל

נומער		פל. קר.
0	דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק	21 80
1 "		21 20
2 "		20 60
3 "		20 —
4 "		19 60
5 "		19 20
6 "		18 40
7 "		17 30
8 "		16 20
8½ "		14 40
שפּיריטוס: אלטע מעטהאָדע פראָמפט		33 50
" נייע " קאַסאַפּעל		30 75

קורז-טאבעללע פאָם .29 אפּריל.

גאָלד־קורז

	פל.	קר.
זילבער-אַשיא	100	—
דוקאטען	5	62
זעמעריינ-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	9	54
נאפאָלעאָנדאָר	9	54
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	70
20 מאַרקשטיקע	11	71
פאפיער-רובעל	1	21

לאָזע.

	פל.	קר.
1854-ער 4 פּערצענטיגע שטאאטס-לאָזע	119	75
1860-ער " גאנצע	131	—
דעטטא " האלבע	134	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	178	50
דעטטא " 50 "	171	50
קאָמא רענטענשיינע	35	—
טייקען-לאָזע	28	50
קרעדיט-לאָזע	180	—
קלאריי-לאָזע צו 40 גולדען	40	50
דאָנוי-דאמפשיפפס-פאהרטס-לאָזע	109	—
אינסבריקער לאָזע	24	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	17	50
קראַקויער לאָזע " 20 "	19	—
אָפנער לאָזע " 40 "	41	—
פאלפי לאָזע " 40 "	37	—
רודאָלפס-לאָזע " 10 "	20	—
סאלם-לאָזע " 40 "	—	—
וואלדשטיינער לאָזע " 20 "	23	—
סט.-גענאָיס לאָזע " 40 "	44	—

לאָזע.

	פל.	קר.
[illegible] לאָזע צו 20 גולד'	26	—
טריעסטער לאָזע " 100 "	127	—
דעטטא " 50 "	64	—
וואלדשטיין-לאָזע " 20 "	29	20
ווינדישגרעץ-לאָזע " 20	38	—
אונגאריש-פרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	118	—
טהייס-ראל-לאָזע	111	50
וויענער-לאָזע	125	70

ווערטה-פאפּיערע

	פל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	119	10
דעטטא צו 4 פּערצענט	89	15
אונגארישע פאפיער-רענטע	87	50
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	97	75
טעמעשוואר באנאטער	95	—
זיעבענבירגישע	96	75
גאַליציש	102	—
בוקאָווינא	100	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	133	75
ווייגצעהענט-אבלאָזונגס-אבליגאציאָנען	96	50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פּערצענט	101	—
דער אונגארישען היפאָטהעקען באנק צו 5½ פּערצענט	102	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פּערצענט	98	50
דער אַבטבאַהן	95	25
דער נאַציאָנאַלבאנק	165	50

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard

דע אינדעם נאָך רעכטצייטיג ענטדעקט. אללע בעטהייליגטען בעפֿינדען זיך בערייטס היגטער שלאָס אונד ריעגעל. אלליין די־א אנגסט איזט טראָטצדעם זעהר גראָס. מאַן פֿירכטעט אללגעמיין, דאס די־א קראָנונג דעם קאַיזערס מיט איינעם גראָססען אונגליקע ענדען ווערדע! עס גיבט אין דער אומגעבונג דעם קאַיזערס פֿיעלע איינפֿלוסרייכע מעננער, די־א איהם אנראַטהען, די־א גאנצע קראָנונג אויף אונבעשטימטע צייט הינויסצושיעבען. איגנאַטיעף נאַמענטליך איזט ענטשידען געגען די־א קראָנונג. ער זאגט: „אין איינעם קאָנשטיטוציאָנעללען שטאאטע אנערקעננט דאס פֿאָלק די־א רעכטמעסיגקייט דעם הערשערס נור דאנן, ווענן ער זיך קראָנען לאָסט אונד ביי דיעזער געלעגענהייט איך איינען אייד אבלעגט, די־א „קאָנשטיטוציאָן“ צו רעשפּעקטירען. אין רוסלאנד גיבט עס קיינע „קאָנשטיטוציאָן“; דאס פֿאָלק מוס אלזאָ די־א רעכטמעסיגקייט דעם מאָנארכען אויך אָהנע קראָנונג אנערקעננען. די־א גאנצע קראָנונג איינעם רוסישען קאַיזערס איזט אלזאָ בלאָס אין „קאָמאָדיען־שפּיעל“, אונד דא דיעזעלבע געגענווערטיג מיט געפֿאַהרען פֿערבונדען איזט, זאָ איזט עס אללערדינגס בעססער, ווענן דיעזע „קראָנונגס־קאָמאָדיע“ ניכט אבגעהאלטען ווירד!“ — נון אין דיעזעם פּונקטע האט איגנאַטיעף זאָ ציעמליך רעכט. מאַגליך אלזאָ, דאס ווירקליך די־א גאנצע קראָנונג פֿאַרלייפֿיג אונטערבלייבט!

* (הערר אליפאַנט.) דער דעלעגירטע דעם ענגלישען הילפֿקאָמיטעס פֿיר די־א פֿערטריעבענען רוסישען יודען, נעמליך דער שאָן אָפֿט ערוועהנטע הערר אליפֿאַנט, איזט פֿאָרגעסטערן אין טשערנאָוויץ איינגעטראָפֿפֿען. דערזעלבע רייזט איבער יאססי נאָך קאָנסטאנטינאָפּעל, אום ביים סולטאַן איינען ערלאס צו ערווירקען, נאָך וועלכעם די־א אנזיעדלונג דער רומענישען אונד רוסישען יודען אין פּאלעסטינא געשטאטטעט ווירד.

* (שפּענדען פֿיר די־א רוסישען יודען.) די־א דיאַנדיאשער איזראעליטישע שטאטוסקוואָ־געמיינדע האט צור אונטערשטיטצונג דער פֿערפֿאָלגטען רוסישען יודען 400 גולדען געשפּענדעט אונד דיעזען בעטראַג אן דאס פּעסטער הילפֿס־קאָמיטע געזענדעט.

* (איינע יודען־פֿיינדליכע פּעטיציאָן!) אין דער געסטריגען זיטצונג דעם אונגארישען רייכסטאגעס ווּרדע איינע פּעטיציאָן דעם העוועשער קאָמיטאַטס פֿערלעזען, אין וועלכער דער רייכסטאג ערזוכט ווירד, איין געזעטץ געגען די־א איינוואנדערונג דער רוסישען יודען אין אונגארן צו שאַפֿפֿען. דאס העוועשער קאָמיטאט פֿירכטעט נעמליך, דאס אונגארן פֿאָן דען רוסישען יודען איבערשוועממט ווירד. נון איינשטווייליען קאנן דאס העוועשער קאָמיטאט רוהיג זיין, ביז יעטצט איזט נאָך קיין רוסישער יודע נאָך אונגארן איינגעוואנדערט. די־א רוסישען יודען וואנדערן ענטוועדער נאָך פּאלעסטינא אָדער אמעריקא, ניכט אבער נאָך אונגארן אָדער דייטשלאנד.

* (דער ערסטע יודישע אָפֿפֿיציער.) אונטער דיעזער איבערשריפֿט בראַכטען וויר אים פֿאָריגען בלאטטע די־א מעלדונג, דאס הערר איגנאַץ ציפֿפֿער אים יאהרע 1849 אין מאַילאנד פֿאָן אונזערעם קאָניגע צום אָפֿפֿיציער ערנאננט וואורדע. נון ווירד היטע דיעזע מעלדונג איגזאָפֿערנע בעריכטיגט, אלס דאס יענער פֿאָרפֿאלל ניכט אין מאַילאנד אונד ניכט אים יאהרע 1849, זאָנדערן אין אָלמיטץ אונד צוואר ערסט אים יאהרע 1853 שטאטטגעפֿונדען. הערר ציפֿפֿער וואורדע דא אויף דעם עקסערציער־פּלאטצע פֿאָן אונזערעם קאָניגע זאָפֿאָרט צום אָבערלייטנאנט ערנאננט. עס עקסיסטירט זאָגאר איין שאָנעס סאָלדאטען־ליעד, אין וועלכעם דיעזער שאָנע צוג זיינער מאַיעסטעט בעזונגען ווירד. דער אנפֿאנג דיעזעם ליעדעס ערצעהלט, וויא קאָניג פֿראנץ יאָזעף אויף דעם אָלמיטצער עקסערציער־פּלאטצע איינען יודישען געמיינען סאָלדאטען מיט דער גאָלדענען טאפּפֿערקייטס־מעדאַליע ערבליקט. דאס געדיכט לייטעט ווייטער:

„וואָהער דיעס צייכען, מיין בראווער?“
זאָ פֿראַגטע איהן דער קאַיזער שנעלל;
(אונד דער סאָלדאט אנטוואָרטעט:)
„„אין דער שלאכט ביי קוסטאָצצא ערשטריטטען
איירער מאַיעסטעט צו בעפֿעהל!““

„אונד ווארום? (זאָ פֿראגטע דער קאַיזער
דען אָבערסט) דער בראווע היער,
דער זאָ רוהמענסוועטהעס געלייסטעט,
ווארום איזט ער נאָך ניכט אָפֿפֿיציער?“

„„מאַיעסטעט! צו פֿיעל בעווערבער,
אונד דאנן — דאנן גינגס אויך ניכט גוט,
(זאגטע דער אָבערסט דעם קאַיזער ווייטער)
דענן דער מאַנן — דער מאַנן איזט — יוד!““

דא לייכטען דעם קאַיזערס איינגען
אונד צו דעם טאפּפֿערן יודען געוואנדט,
שפּריכט ער געהאָבענען טאָנעס:
„טרעטען זיא פֿאָר, הערר לייטנאנט!“

אונד ווינקט, אלס דער גליקליכע צווידערט,
נאָך נעהערינ איהם מיט דער האנד:
„נור פֿאָרווערטס, איממער פֿאָרווערטס,
הערר — אָבערלייטנאנט!“

* (דער בליטץ געגען אינזערע סאָלדאטען.) וויא די־א היטיגען צייטונגען מעלדען, ווערדען אונזערע סאָלדאטען אין דער קריוואָשציע ניכט נור פֿאָן דען רעוואָלוציאָנערען, זאָנדער אויך שאָן פֿאָם בליטצע בעדראָהט. אם 28. אפּריל ווּרדען פֿאָם בליטצע צוויא סאָלדאטען געטאָדטעט אונד אכט פֿערוואונדעט.

* (טירקישער מיניסטער־וועכסעל.) דער טירקישע מיניסטער־פּרעזידענט סאַיד פּאשא מוססטע צוריקטרעטען אונד אנשטאטט זיינער ווּרדע אבדורראהמאַן פּאשא צום טירקישען מיניסטער־פּרעזידענט ערנאננט.

נ א כ ט ר א ג.

דאס געסטריגע אבענדבלאטט דעם „פּעסטער ללאָיד“ שרייבט: די־א רעגיערונג דער פֿעראייניגטען שטאאטען פֿאָן נאָרד־אמעריקא האט אין דער טהאט דען שריטט געטהאָן, דער שאָן פֿאָר איינינער צייט אנגעקינדיגט וואָרדען איזט. זיא האט נעמליך איהרען געזאנדטען אין פּעטערסבורג בעאויפֿטראַגט, זיך ביי דער רוסישען רעגיערונג אים נאַמען דער מענשליכקייט פֿיר דאס שיקזאל דער מיסהאנדעלטען אונד געפּלינדערטען יודען צו פֿערווענדען. אלזאָ פֿינדעט זיך דאָך וועניגסטענס איינע רעגיערונג, ווענן אויך ליידער קיינע איוראָפּעאישע, וועלכע זיך ביי דער רוסישען רעגיערונג דאס וואָרט צו פֿיהרען געטרויט. די־א אמעריקאנישע רעגיערונג איזט ניכט זאָ פֿורכטזאם אונד שיכטערן, וויא די־א איוראָפּעאישען; זיא שייעט זיך ניכט, איין געראדעס, אָפֿפֿענעס וואָרט, וויא עס די־א מענשליכקייט דיקטירט, אויסצושפּרעכען, ווענן אויך די־א עמפּפֿינדליכקייט איינעם רעגענטען, אָדער דער שטאָלץ איינעם מיניסטערס היעדורך פֿערלעטצט ווערדען קאָננטע. אָב דיעזעם מוטהיגע אויפֿטרעטען אונד דיעזע פֿירשפּראכע נאָרד־אמעריקאס אין רוסלאנד פֿיר די־א יודען ניטצליך זיין ווערדען, דאס קאנן מאַן מיט בעשטיממטהייט ניכט פֿאָראויס זאגען; אבער ניטצט עס ניכט, זאָ שאדעט עס דאָך ניכט, וויל עס עבען ניכט מעהר שאדען קאנן, דענן ערגער קאנן עס שאָן דען יודען אין רוסלאנד ניכט מעהר געהען, וויא עס איהנען ביז יעטצט געהט. איסערדעם איזט נאָך צו האָפֿפֿען, דאס ענדליך אויך אנדערע רעגיערונגען אין איוראָפּא דיעזעם גוטען ביישפּיעלע דער אמעריקאנישען רעגיערונג פֿאָלגען ווערדען.

בראַן וואָרמס האט שאָן אויך אים ענגלישען פּארלאמענטע די־א ענגלישע רעגיערונג ערזוכט, דעם ביישפּיעלע דער אמעריקאנישען רעגיערונג צו פֿאָלגען אונד עבענפֿאללס דער רוסישען רעגיערונג פֿאָרשטעללונגען וועגען דער יודען־פֿערפֿאָלגונגען צו מאכען; אבער דער ענגלישע מיניסטער אנטוואָרטעטע: „איך האבע דאפֿאָן נאָך קיינע קעננטניס, דאס די־א אמעריקאנישע רעגיערונג צו גונסטען דער

עס הערשטע אונטער דען אנוועזענדען דאמען איינע שטיללע, וועלכע פֿיר נינא זעהר פּיינליך וואר; עס אנטוואָרטעטע ניעמאנד אויף איהרע בעמערקונג.

היעראויף ליעס נינא נאכלעססיג דאס שנופּפֿטוך פֿאללען. איין אנדערעסמאל ביקטען זיך מעהרערע דאמען נאָך דעם שנופּפֿטוכע, אום עס דער רענענטין עהר־ערביעטיג אין די־א האנד צו געבען; אבער דיעסמאל ריהרטע זיך קיינע האנד, אום דאס שנופּפֿטוך אויפֿצוהעבען.

נינא וואַרף נון איינען דורכדרינגענדען בליק אויף איהרע וועניגען געסטע — אונד זיא בעמערקטע, דאס מעהרערע דאמען מיט בעדייטזאמען בליקען עטוואס איינאנדער צופֿליסטערטען אונד איהר זאָגאר איין שאדענ־פֿראָהעס לעכעלן צייגטען. — נינא נעריעטה איבער פֿאססונג. שאָן וואָללטע זיא די־א דאמען אנשרייען, דאָך ערמאַנגערטע זיא זיך זאָפֿאָרט, דאס אויך איינע רעגענטין זאָ מאנכעס אנזעהען אונד אנהאָרען מיססע אונד דאביא דאָך ניכט אויסער פֿאססונג געראַטהען דירפֿע. מיט איינעם פֿריינדליכען לעכעלן ווענדעטע זיך נון נינא צו איינער דער דאמען, צו וועלכער זיא זאגטע: „דירפֿטען וויר איירען שפּאס קעננען, דענן איהר שיינט, איינער איינען זעהר לוסטיגען איינפֿאלל צו האבען!“

„וויר זאגען זאָעבען, (זאגטע איינע דער דאמען) דאס ווענן דער גראָסע פֿירבון יעטצט היער ווערע, זאָ קאָננטע ער היער די־א ערסטע טהאט זיינער ריטטערליכקייט איבען.“

„וויא מיינט איהר דאס?“ ריעף נינא.

„נון, וויר מיינען, עס וויא ריטטער־פּפֿליכט, איינער דאמע איהר פֿאללען געלאססענעס שנופּפֿטוך ווידער אויפֿצוהעבען.“

„זאָ? (זאגטע נינא) עס וואר אלזאָ איירע אבזיכט, מיר מיט דיעזעם שערצע איינען שטיך צו פֿערזעטצען? איך ווייס ניכט, אָב איירע מעננער איינע זאָלכע שפּראכע געגען דען טריבונען זיך ערלויבען ווירדען.“

פּלאָטצליך שטירצטע ריענצי אין גראָסטער איילע אין דאס עמפּפֿאנגס־צימער זיינער פֿרויא, אונד אלס ער די־א ערעל־דאמען היער ערבליקטע, בליעב ער שטעהען, זוכטע זיך שנעלל צו פֿאססען אונד זאגטע: „וויא, מיינע שאָנען דאמען? איהר האבט אונס נאָך ניכט פֿערלאססען? איירע מעננער זינד בערייטס אלס רעבעללען נאָך דער פֿעסטונג צו פּאלעסטראָ געפֿליכטעט — אונד זעהעט! זיא האבען אייך היער מיר צום פּפֿאנדע צוריקגעלאססען! ענטוועדער וואָללטען נור איירע מעננער מיר נאָך די־א לעטצטע שמייכעלהאפֿטע עהרע ערווייזען, אונס זאָלך׳ שאָנע פּפֿענדער צוריקצולאססען — אָדער זיא מיסטען דענן שלעכטע עהעמעננער זיין!“

דער פּלאן דעם גראָפֿען שטעפֿאַן קאָלאָננא ווּרדע נון ווירקליך אויסגעפֿיהרט, אונד וועהרענד איינינע באראָנע איהרע פֿרויען אן נינאס עמפּפֿאנגס־טאג צו דיעזער שיקטען, דאמיט מאַן ניכט מערקע, דאס היער עטוואס בעזאָנדערעס פֿאָרגעהען מיססע, פֿליכטעטען די־א באראָנע נאָך פּאלעסטראָ, וואָ זיא זיך בעפֿעסטיגטען אונד צום קריעגע געגען ריענצי ריסטעטען.

„די־א אונטערנעהמונג איזט אלזאָ פֿעהלגעשלאגען.“ זאגטע איינע דער ערעל־דאמען.

„איהר וואוסטעט דארום (ריעף ריענצי צאָרניג) אונד קאַמעט דאָך היעהער, אום . . . . אבער אַ יהר פֿרויען וויד זיכער זעלבסט פֿאָר מיינען וואָרטען. די־א באראָנע וואוסטען, דאס ווענן איך אויך קיין ריטטער וועהרע, איך מיך דאָך אן קיינעם ווייבע פֿערגרייפֿען ווירדע! זאָ פֿיעל אבער מוס איך אייך זאגען, דאס איירע מעננער יעטצט צום לעטצטען מאלע פֿיר איהרען שוואור דער טרייע געבראָכען. ריענצי פֿערצייהט יעטצט ניכט מעהר! שאָן זינד איירע מעננער איבעראלל פֿיר רעבעללען אונד פֿערראטהער ערקלערט וואָרדען!“

אלס נון איינע דער ערעל־דאמען, פֿאָן דיעזען וואָרטען ערשרעקט, זיך זעלבער פֿליכטען וואָללטע, ריעף איהר ריענצי צו: „פֿירכטעט ניכטס! זאָ לאנגע ריענצי לעבט, בלייבט דאס ווייב, זעלבסט דעם העפֿטיגסטען פֿיינדעס, אונגעקרענקט אונד געעהרט. דאס פֿאָלק ווירד זיך באלד היער פֿערזאממעלן; אונזערע וואכען זאָללען אייך נאָך הויזע בעגלייטען, דאמיט איהר אויף דען גאססען פֿאָר דעם ערביטטערטען פֿאָלקע זיכער זייד; דענן איך קאנן אייך זאגען, דאס איירע מעננער זיך איינער גראָססען געפֿאהר אויסגעזעטצט האבען אונד דאס אין וועניגען טאגען די־א שטראַסען פֿאָן ראָם מיט בלוט געטרענקט זיין ווערדען.“

איינע דער ערעל־דאמען וואר פֿאָן דיעזער גראָסמוטה געריהרט; זיא ליעס זיך יעטצט אויף איין קניע ניעדער, נאַהם דאס שנופּפֿטוך אויף, איבערריינכטע עס עהר־ערביעטיג דער נינא אונד זאגטע: „פֿערצייהעט מיר! איך אלליין אבטע אייך מעהר, ווענן איהר אין געפֿאהר, אלס ווענן איהר שטאָלץ זייד!“

די־א ראָמישען ערעל־דאמען ענטפֿערנטען זיך דאנן פֿאָם פּאלאסטע דעם טריבונען. —

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

דאהער אימטער גראָסער, דיא אויסוואנדערער ערצעהלען דיא שרעקליכסטען דינגע איבער דיא בעהאנדלונג דער יידישען בעוואָהנער. אונגעפעהר 7000 יידענפאמיליען וואנדערן פאָן רוסלאנד נאך פאלעסטינא אויס. געסטערן האט אויס אללען טהיילען זיד-רוסלאנדס דער אויסציג דער יידען בעגאָננען. פאָן ווארשויא זינד 2100 יודען אויסגעוואנדערט. ביז יעטצט זאָללען בערייטס 10000 יידען דאס רוסישע רייך פערלאססען האבען! — אין ווארשויא האט איינע גראָסע ראבביניער-פערזאממלונג שטאטטגעפונדען, אונד דיעזע האט זיך פיר דיא אויסוואנדערונג דער רוסישען יידען נאך פאלעסטינא ערקלערט. אבער אויך דיא הילפס-קאָמיטעס, וועלכע פיר דיא אויסוואנדערונג דער יידען נאך אמעריקא טהעטיג זינד, ענטפאלטען יעטצט איהרע טהאטקראפט אין גראָסערעם מאסשטאבע. פיעלע לאנדשטרעקען אין אמעריקא זינד בערייטס פאָן אכערביי-טרייבענדען רוסישען יידען בעזעטצט; פיעלע געגענדען זינד יעטצט נור פאָן יידען בעוואָהנט.

דאס פאָרגעסטריגע אבענד-בלאטט דעם „פעסטער ללאָיד" שרייבט: דער יידישע דעפוטירטע אים ענגלישען פארלאמענטע, נעמליך באראָן וואָרמס, האט ווידער וועגען דער רוסישען יידענפערפאָלגונג אן דען ענגלישען מיניסטער דעם אויסווערטיגען איינע אינטערפעללאציאָן געריכטעט; דער אינהאלט דיעזער אינטערפעללאציאָן לויטעט אָב דיא ענגלישע רעגיערונג, נאכדעם זיא איינגעזעהען, דאס זיא ביי איהרער ביזהעריגען האלטונג דיא וייטערען יידענפערפאָלגונגען אין רוסלאנד ניכט פערהינדערן קאָננטע, דיא נאָטהווענדיגקייט נין איינזיעהט, ביי דער רוסישען רעגיערונג ערנסטליכע שריטטע געגען יענע שרעקליכען גרייעל-טהאטען צו אינטערנעהמען? — עס איזט וואָהל קוים צו האָפפען, דאס דער רוסענפריינדליכע ענגלישע מיניסטער-פרעזידענט גלאדסטאָנע דיעססמאל יא געגען דיא רוסישע רעגיערונג עטוואס אונטערנעהמען ווערדע, אבער ביי אלל דעם זינד דיא פאָרטוועהרענדען אינטערפעללאציאָנען דעם באראָנס וואָרמס וועניגסטענס פאָן מאָראלישעם ווערטהע; דענן אָפט ווירד עבען דער רוסישע קאיזער דורך דיעזע אינטערפעללאציאָנען אויף דיא שרעקליכען פאָרגענגע אין זיינעם רייכע אויפמערקזאם געמאכט.

דער רוסישע קאיזער זעלבער זיעהט נון איין, דאס זיינע בעססערן ראטהגעבער רעכט האטטען, אלס זיא איהן דאראויף אויפמערקזאם מאכטען, דאס דיא בייערן ביי דער אויספלינדערונג דער יידען ניכט שטעהען בלייבען, זאָנדערן אויך געגען דיא ניכט-יידישען רייכען זיך ווענדען ווערדען. דער רוסישע קאיזער ליעס דאהער זיינען מיניסטער, דען גראפען איגנאטיעף, צו זיך בערופען אונד זאגטע איהם:

„איך בין וועגען דיעזער יודענפערפאָלגונגען אויף דאס האָכסטע ענטריסטעט; עס איזט איינע שמאך אונד שאנדע פיר מיין רייך, דאס דא נאך זאָלכע גרייעל-טהאטען שטאטטפינדען, וויא אים מיטטעלאלטער! מיין פעסטער וויללע איזט עס דאהער, דאס דיעזע שקאנדאלע באלד אויפהאָרען!"

וויא עס הייסט, האט אין פאָלגע דיעזעס אויסשפרוכעס דעם רוסישען קאיזערס דיא יודען-אויסטרייבונג פאָן מאָסקוי אויפגעהאָרט. דער גענעראל-גובערנער אים מאָסקוי ליעס מיט דער יודען-אויסטרייבונג איינהאלטען.

איינע דעפעשע אים פאָרגעסטריגען אבענדבלאטטע דער „נייען פרייען פרעססע" לויטעט: דער בעריהמטע יידישע באראָן גינזבורג אין פעטערסבורג ווורדע פאָם רוסישען קאיזער אין אודיענץ עמפפאנגען. גינזבורג ערצעהלטע דעם רוסישען קאיזער דיא ריינע וואהרהייט איבער דיא יודענפערפאָלגונגען. אלס נון באראָן גינזבורג דיא שרעקליכען גרייעל-טהאטען פאָן באלטא דעם רוסישען קאיזער וואהרהייטס-געטריא שילדערטע, דא שפראנג דער רוסישע קאיזער אין גראָסטער אויפרעגונג פאָן זיינעם זיטצע אויף אונד ריעף: „דאס איזט יא אונמאָגליך! דא לעזען זיא דיא אמטליכען בעריכטע, דיא נור פאָן דער ערמאָרדונג איינעס יודען מעלדען!" — באראָן גינזבורג ערווידערטע היערויף: „מאיעסטעט! וואס איך היער פאָרבריינגע, זינד טהאטזאכען, פאָן דענען בערייטס גאנץ אייראָפא איבערצייגט איזט. — מאיעסטעט! וועהמיטהיג מוס איך עס זאגען: עס איזט שאָן זאָ וויייט געקאָממען, דאס דיא גאנצע וועלט פיר רוסישע אונטערטהאנען בעטטעלט!" — פאָן דיעזען וואָרטען וואר דער רוסישע קאיזער זעהר ערגריפפען, ער גאב זיין קאיזערליכעס וואָרט, באלד הילפע צו שאפפען, אונד שפענדעטע זאָפאָרט פיר דיא נאָטהליידענדען יידען 60,000 רובעל!

יא, דאס ווערע יעטצט אייך דאס בעסטע, ווענן דער רוסישע קאיזער זעלבער מיט שטרענגסטער שטרענגע געגען דיא גאבלעססיגען בעראַדען ביי דען יודענפערפאָלגונגען אויפטרעטען ווירדע. דיא 3 מילליאָנען יידען אין רוסלאנד קאָננען דאך ניכט זאָ לייכט אויסוואנדערן, קאָננען ניכט דער גאנצען וועלט צור לאסט פאללען, אונד דא ווערע עס, וויא געזאגט, אם בעסטען, ווענן נון אין רוסלאנד ענדליך אָרדנונג געשאפפען אונד אויך דיא רוהע געגענאיבער דען יודען הערגעשטעללט ווערע; מיט דער הערשטעללונג דער רוהע מיסטע זיך דיא רוסישע רעגיערונג בעאיילען, דענן זאָנסט ווירד זיא עס מיט איינער גראָסען אללגעמיינען רעוואָלוציאָן צו טהון האבען!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*) (איינע געפעהרליכע ניהיליסטען-פערשוואָרונג — ענטדעקט!) אים פעטערסבורג ווירד בעריכטעט: בעקאננטליך ווערדען פיר דיא בעפאָרשטעהענדע קראָנונג דעס רוסישען קאיזערס אין מאָסקוי שאָן זייט מאָנאטען גראָסארטיגע פאָרבערייטונגען געטראָפפען. צו דיעזען פאָרבערייטונגען געהאָרט אויך דער פלאן, אין מאָסקוי דיא גאז-בעלייכטונג איינצופיהרען אונד דיא אונטער דעם נאמען „דער קרעמעל" בעקאננטע אלטע קאיזער-בורג אין מאָסקוי מיט עלעקטרישעם ליכטע צו בעלייכטען. אויף דיא דורכפיהרונג דיעזעס אונטערנעהמענס קאָנקורירטען צוויא געזעללשאפטען: איינע רוסישע אונד איינע איסלענדישע. ביידע געזעללשאפטען ערלעגטען בערייטס דיא פאָן דער רעגיערונג פעסטגעזעטצטע קויציאָן אין דער האָהע פאָן 75,000 רובעל. אבגלייך דיא רוסישע געזעללשאפט פיר דיא דורכפיהרונג דיעזעס פלאנעס איינע האָהערע סיממע פאָרדערטע, אלס דיא איסלענדישע געזעללשאפט, זאָ וואר דיא רעגיערונג דעננאך געניייגט, דיעזעס גראָסארטיגע געשעפט מיט דער איינהיימישען רוסישען געזעללשאפט אבצושליעסען. פאָר אינטערצייכנונג דעס פערטראגעס צאָג יעדאָך דיא רעגיערונג איבער דיא מיטגליעדער דיעזער רוסישען גאז-געזעללשאפט גענייע ערקונדיגונגען איין, אונד וואס שטעללטע זיך דאהעראוס? — דאס אן דער שפיטצע דיעזער געזעללשאפט דער געפעהרליכסטע ניהיליסט רוסלאנדס שטעהט! דיעזער ווארדע נאטירליך זאָגלייך אין האפט גענאָממען. ביי איינער הויזדורכזוכונג ווארדען צאהלרייכע שריפטען פאָרגעפונדען, אוס דענען אויפס אונצווידייטיגסטע הערפאָרגעהט, דאס זעממטליכע מיטגליעדער דער אין רעדע שטעהענדען גאז-געזעללשאפט צו דען הערפאָרראגענדסטען ניהיליסטען געהאָרען, אונד דאס דיעזע דען פלאן האטטען, וועהרענד דער קראָנונג דיא גאנצע שטאדט מאָסקוי, וועניגסטענס אבער דען „קרעמעל", וואָ דער קאיזער וואָהנען ווירד, אין דיא לופט צו שפרענגען. אין דען הייזערן דיעזער ניהיליסטען ווארדע אויך איינע גראָסע אנצאהל פאָן בייערן-מיטצען אויפגעפונדען, דיא מיט שפרענג-פולווער געפיללט וואָרען. דיעזע מיטצען וואָללטע מאן דען צאהלרייכען, צו דער קראָנונג הערביישטראָמענדען בייערן אומזאָנסט געבען, אבער מיט דער וויזונג, דאס זיא נאך שלוס דער קראָנונג דיעזע מיטצען צום צייכען דער פריידע אין דיא לופט ווערפען זאָללען. היעדורך ווירדע דאס שפרענג-פולווער עקספלאָדירען אונד גראָסע פערוויסטונגען אנריכטען. — דיעזע פערשוואָרונג וואור-

---

פאָלליעטאָן.

הערשער אונד פאָלק.

(34-טע פאָרטזעטצונג.)

דער אלטע קאָלאָננא ערדריקטע זיינען פאלאסט מיט נאגענדעם שמערצע אונד איננרימם אים הערצען. איהם, דער אום דאס בעאבזיכטיגטע פערברעכען זיינער שטאנדעסגענאָססען געגען דען טריבון ניכטס געוואוסט האטטע, ערשיען דיעזער פאָרפאלל אלס האָכסט דעמיטהיגענד אונד זעהר בעליידיגענד. —

קוים וואר קאָלאָננא אין זיינעם פאלאסטע אנגעלאנגט, דא ליעס ער מעהרערע בריעפע שרייבען אונד בעפאהל, איילבאָטען הערבייצוהאָלען, אויף דיא ער זיך פערלאססען קאָננ. איינצווישען בעזוכטע איהן אויך סאווועללי, אונד דיעזעם זאגטע ער: „מיין פלאן מוס ענדליך דורכגעזעטצט ווערדען! היער איזט איין בריעף נאך אוויניאָ צום פאפסטע. איך וויל דאָך זעהען, אָב איך דיא גונסט דעס פאפסטעס דיעזעם עלענדען עמפאָרקאָממלינג ניכט ענטציעהען קאנן! דאס וואָרט איינעס קאָלאָננא דארף ביים פאפסטע ניכט זאָ אָהנע ווירקונג בלייבען. — דיעזען צווייטען בריעף שיקע איך נאך פאלעסטרא, דאמיט מאן דאָרט דיא פעסטונג אין פערטהיידיגונגס-שטאנד זעטצע! — אונד דיעזען דריטטען בריעף שיקע איך אן אדריאן, דער יעטצט ריענצי'ס געזאנדטער אין נעאפעל איזט; איך וויל זעהען, אויף וועלכער זייטע אדריאן שטעהט; אויף דער זייטע זיינער שטאנדעסגענאָססען אָדער אויף דער זייטע דעם ריענצי'שען האָפעס, וואָ זיין ליעבכען ווייללט! — אונד דיעזען בריעף שיקע איך אן ריטטער וואלטער פאָן מאָנריעאל; זיין

ב

רוהלאָף האט אונס וואָהל אונגליק געבראכט, אבער ווענן ער אונס יעטצט 1000 קריעגער ליעפערט, זאָ וויל איך איהם אללעס פערגעססען אונד פערצייהען, וויל זיינען ווילען ערפיללען אונד איהן צום האָכסטען בעאמטען ראָמס ערהעבען!"

ענדליך בעפאהל קאָלאָננא זיינעם דיענער, אללע דיא באראָנע, וועלכע פאָן ריענצי פעראורטהיילט אונד פאָן איהם דאנן בעגנאדיגט ווארדען, פיר דען נעכסטען טאג צור מאהלצייט ביי איהם איינצולאדען.

דיא באראָנע פאָלגטען דער איינלאדונג אונד ערשיענען צור בעשטיממטען צייט. זיא שעמטען זיך אנפאנגס זעלבער פאָר איינאנדער; ענדליך זאגטע איינער אים שפאָטטישען טאָנע: „יעדענפאללס איזט עס בעססער, ביי איינער זאָלכען מאהלצייט, אלס ביים „טאָדטען-מאהלע" צו זיטצען. דער געזאנג דער גייסטליכען-געבעטע קלינגט מיר נאך גרויזיג אין דען אָהרען." — נאך מעהרערען דעראַרטיגען געשפרעכען וועהרענד דער מאהלצייט ווארדע ענדליך איינע ערנסטע בעראטהונג אבגעהאלטען, אין וועלכער דער קריעגספלאן געגען ריענצי פעסטגעשטעללט ווארדע.

איינאונדדרייסיגסטעס קאפיטעל.

מאן ערצעהלט פאָן איינעם מאננע, דער זיינע שעטצע פערגראבען האטטע, דאס ער איינעם טאגע זיינער פרויא זאגטע: „איך וויים זעלבער ניכט, וויא עס מיר הייטע איזט. איך פיהלטע מיך אלס יינגער מאנן מוטהיג אונד קרעפטיג, אונד הייטע קאָממט עס מיר פאָר, אלס ווערע אללער מוטה, אללע קראפט פאָן מיר געוויכען. איך האט קיינער מעהר רעשפעקט פאָר מיר; איך מוס דאָך נאכזעהען, אָב מיין שאטץ ניכט פאָן איינעם דיעבע אויסגעגראבען אונד געשטאָהלען ווארדע." — דער מאנן ליעס ווירקליך נאכזעהען — אונד זיעהע, דער שאטץ וואר געשטאָהלען!

אלזאָ איינע אהנונג אללין פערקינדעט שאָן מאנכמאל דעם מענשען, אָהנע דאס ער עס זיעהט, דאס זיינע מאכט אונד קראפט פאָן איהם געוויכען זיין מיססע!

יעדען מיטטוואָך האטטע דיא שאָנע נינא, נעמליך דיא פרויא דעס טריבונען, איהרע בעשטיממטע אודיענציע פיר דיא האָכגעשטעללטען ראָמישען דאמען. — דא פפלעגטען געוואָהנליך זעממטליכע ערלדאמען פאָן ראָם אין איהרעם שאָנסטען שמוקע אונד מיט גראָסטער האָפליכקייט אונד ערגעבענהייט פאָר דיעזער ראָמישען הערשערין צו ערשיינען. —

אן איינעם מיטטוואָך, וועלכער יענעם בעראטהונגס מאהלע דער באראָנע פאָלגטע, וואר דער בעזוך ביי נינא געגען פריהער זאָ וועניג צאהלרייך, דאס עס זיא זעהר בעפרעמדעטע — אונד זעלבסט ביי דען וועניגע אנוועזענדען דאמען גלויבטע זיא, איינע קעלטע אונד אונהאָפליכקייט צו בעמערקען. —

צו איינער דער דאמען זאגטע דאנן נינא: „איך דענקע, וויר האבען דיא באראָנין סאוועללי ניכט בעליידיגט, זיא פעהלט אונס מיט איהרער געגענוואַרט צו בעגליקען; ווארום פעהלט זיא הייטע?"

„ענטשולדיגט! (זאגטע דיא דאמע) דיא באראָנין איזט אונפעסליך; זיא האט זיך דען מאגען פערדאָרבען."

„איי! (זאגטע נינא פערדריעסליך אונד עטוואס שפאָטטיש) דא מיסטען זיך נאר פיעלע עדעל-דאמען דען מאגען איבערלאדען האבען, דא וויר הייטע נאר צו וועניג בעזוכער האבען."